GELBĖKIME BADAUJANČIĄ LIETUVĄ! DĖKIME AUKAS TAUTOS FONDAN!

DRAUGAS
LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA PRICE 2 CENTAI CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, ANTRADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 18 D., 1918 M.
Entered as Second Class Matter March 21, 1914, at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

METAI-VOL. III. No. 142

S. L. R. K. A. 33 SEIMAS, DETROITE, MICH.

AUSTRAI PAŽAGIUOJA - SAKOMA VIENNOJE

Visai kitaip kalbama Ryme

ITALIJOS MOTERYS MELDŽIASI KRIZIO METÚ

ITALAI ATMUŠĖ AUSTRŲ-UNGARŲ UŽPUOLIMĄ.

Atbloškė juos atgal skersai upę Piave.

Rymas, birž. 18.— Austrijos kariuomenė, kuri buvo perėjusi upę Piave, atgal atmušta. Dabar išilgai upės seka pasibaisėtini mušiai. Nei vienoj fronto dalyj nėra tokio baisaus susirėmimo, kaip Piave paupiu.

Vienas iš puikiausių italų veikimų buvo apginimas kalno Moschin, kurs saugoja svarbias Brenta pozicijas. Tenai austrai buvo atmušti ir labai nukentėjo. Prarado daugelį kulkasvaidžių.

Paimti nelaisvėn austrų-ungarų kareiviai yra išbadėję ir baisiai nudriskę. Jų daugelis yra jaunuoliai. Jie korespondentams pažymi, kad kare visai nesiinteresuoja.

Tuo tarpu italų kareiviai yra tikrieji karžygiai.

Iš vyriausios italų karės stovyklos pranešama, jogei vyriausioji komanda yra patenkinta viso fronto stoviu.

Artilerijos korpuso komendantas Monte Grappa apylinkėse karės korespondentui pažymėjo, jogei italams šiandie daugiau nieko nereikia, kaip tik amerikonų pagelba, o tuomet butų galima įsibriauti Austrijon.

"Atsiųskite mums tik keturias amerikonų divizijas", pasakė generolas, "o tuokart mes pirmiausime kiti kitiems paduosime rankas ir įsibriausime pačion Austrijon".

Smarkus artilerijos veikimas buvo ant Monte Grappa. Tai paliudija faktas, kad per 12 valandų italų artilerija paleido į priešininką 70,000 šovinių.

Austrų-ungarų tikslas buvo pasiekti Treviso. Tuo tikslu jie buvo persimetę ir per upę Piave. Austrai už tą savo neapgalvotą žingsnį gerai užmokėjo. Italų kulkasvaidžiai juos klojo lyginai patalą.

Italai smarkiomis kontratakomis visur priešininką sulaikė.

Aišku, austrams-ungarams pat pradžioje nepasisekė ofensyva. Ir už tai turėjo baisiai brangiai užmokėti.

Londonas, birž. 18.—Turkų kariuomenė vis toliau briaujasi Persijos gilumon. Jau paėmė miestą Tabrizą.

AUSTRAI SAKOSI PAŽANGIUOJĄ.

Jie paėmę Capo Sile.

Londonas, birž. 18.—Anot pranešimų iš austrų versmių žinių, kad austrų-ungarų kariuomenė nors pradžioje kontratakomis buvo vienur-kitur sulaikyta; tai tečiau atsigavo ir išnaujo ėmusi pažangiuoti. Austrai-ungarai persimetę per upę Piave paėmė miestelį Capo Sile, vakaruose nuo San Dona. San Dona di Piave randasi už 10 mylių nuo Piave į puolimo į jures. Per San Dona praeina geležinkelis į Veneciją. Nuo Capo Sile į Veneciją tiesia linija yra 14 mylių.

Austrai-ungarai Piave perėjo ties San Dona ir tuojaus pasileido į vakarus, kur ir apsupo Capo Sile.

Austrai praneša, kad jie paėmę nelaisvėn 12,000 italų.

Iš Amsterdamo pranešama, kad karės fronte randasi ir pats austrų imperatorius. Jo priežiuroje vedamas užpuolimas.

Taippat iš ten pranešama, kad šitam užpuolime, turbut, vokiečiai nedalyvauja.

Austrams-ungarams užpuolimas nepavyko fronto dalyj, kur anglai veikia. Anglams teko kelios armotos. Austrai-ungarai skaudžiai sumušti.

Visu frontu austrų-ungarų nuostoliai tiesiog nepaprasti.

PILNOS BAŽNYČIOS MOTERIŲ.

Rymas, birž. 18. — Praeitą sekmadienį Italijos bažnyčios buvo pilnos moterių. Moterys meldžiasi, kad priešininkas neimtų viršaus. Turtingosios moterys vyriausybei paveda savo brangakmenis.

REZIGNAVO BULGARIJOS KABINETAS.

Sofia, birž. 18.—Bulgarijos ministerių kabinetas su pirmininku Radoslavovu priešakyj padavė rezignaciją. Karalius šitą patvirtino.

Ministeriai tečiau taip ilgai pasiliks savo vietose, kol nebus sudarytas naujas kabinetas.

Rymas, birž. 18. — Premjeras Orlando pranešė, kad centralės valstybės pasiulė Italijai atskirtą taiką. Bet vyriausybė atmetė pasiulymą.

IMS VYRŲ TIEK, KIEK BUS REIKALINGA

BERIBIS KARIUOMENĖS SKAITLIUS.

Taip užgyrė žemesniojo kongreso buto militarinis komitetas.

Washington, birž. 18.—Vakar kongreso žemesniojo buto militarinis komitetas vienbalsiai priėmė vyriausybės pasiulymą, kad prezidentas yra autorizuojamas šaukti kareiviauti visus militarinio amžiaus vyrus, kiek tik jų galima išlavinti ir apginkluoti.

Senato militarinio komiteto pirmininkas, senatorius Chamberlain iš Oregon valstijos, parėmė generolo Crowder sumanymą šaukti kareiviauti vyrus nuo 18 ligi 45 metų amžiaus. Senatorius pažymėjo, kad augščiau 30 metų vyrų yra didelė daugybė, kurie nieko tikra neveikia.

AUSTRIJA PRIES ITALUS PANAUDOJA 840,000 KAREIVIŲ.

Austrų-ungarų veikimas sulaikomas.

Rymas, birž. 18.—Pusoficijaliai pranešama, kad Italijos fronte stovis yra užganėdinantis. Pažymima, kad mušiai visur tęsiasi su didžiausiu intempimu. Nei vienoj vietoj priešininkas neįlaužė italų fronto. Austrija panaudoja 60 divizijų. Jei divizijai prirokuoti 14 tukstančių kareivių, tai jų išviso bus apie 840,000.

Austrai-ungarai vietomis panaudoja nuodingąsias dujas. Kai-kur tų dujų tirštuma tokia didelė, kad prisieina kareiviams mušties kaipir natūralėse miglose. Tikslas — sunaikinti italų frontą ir sukoneveikti artilerijos veikimą.

Bet italai į tas dujas neatkreipia domos. Su jomis jie jau inpratę. Savo keliu tvarkingai formuojasi ir puolasi kontratakosna.

Italijos vyriausybė ir gyventojai pilni pasitikėjimo, kad jų armijos atsilaikys prieš priešininko pasikesinimus. Ir neužsivilia. Nes sulig gautų naujausių žinių iš karės fronto, austrai-ungarai visur atmušami. Paimama daug nelaisvių ir kulkasvaidžių.

BOLŠEVIKAI PALAIKO ANARCHIJĄ SIBERIJOJE

GEN. SEMIONOV SUMUŠĖ BOLŠEVIKUS.

Turi mažą armiją — tik 5,000 vyrų.

Pekinas, birž. 18.—Generolo Semionovo vedama kariuomenė, sumušusi bolševikus, pasivarė pirmyn dešimtį mylių į vakarus. Bolševikai atsimetė tolokai ir laukia pagelbos, kurią pažadėjo Trockis.

Admirolas Kolčak su savo kariuomene pažangiuoja į rytus, tiesiog ant Vladivostoko. Pastarojo miesto bolševikai iš baimės kuone iš kailio neriasi ir nežino kas veikti.

Japonų militarinis palydovas Pekine, gen. Salto, tvirtina, kad gen. Semionov turi nedaugiau kaip 5,000 kariuomenės, kad tuo tarpu bolševikai, imant kruvon ir jų šalininkus vokiečių ir austrų nelaisvius, turi apie 80,000 vyrų.

Bolševikai bendrai su vokiečių ir austrų nelaisviais prajovus išdarinėja Siberijoje. Turtingesniuosius Siberijos gyventojus apiplėšia, atima visą mantą, išvaro iš namų. Jų žemes tarp savęs dalijasi.

Kaip Harbine, taip ir visoj Siberijoj visi rusai gyventojai laukia Japonijos įsimaišymo. Nes nėra galimas tolesnis gyvenimas.

Kai-kuriose vietose čekaislovakai bolševikus padalijo į dvi dali: provokiškus ir antivokiškus. Tie pasidaliję bolševikai kiti su kitais nesutinka.

Abelnai imant, Siberijoje stovis yra baisus, tuo labjau, kad Semionov kariuomenė per silpna sutvarkyti šalį, sutremti bolševikų platinamą anarchiją.

SVYRUOJA AUSTRIJOS SOSTAS

AUSTRIJOJE NEIŠVENGTINA REVOLIUCIJA.

Turi vyriausybė daryti taiką; kitaip žmonės sukils.

Amsterdam, birž. 18. — Iš Viennos pareina žinių, kad Austrijos jaunas imperatorius šiandie yra atsiduręs kaipir ant inkaitintų plytų. Vargo ir bado prispausti gyventojai reikalauja butinai taikinties su talkininkais. Kitaip jie grumoja revoliucija. Pakilus revoliucijai, kaip bematai imtų galas ir sostą.

Nežinia ką gali Austrijai atnešti rytojus. Bet žinia, kad jei imperatoriui norėsis ir tolesniai kaip nors palaikyti sostas, jis bus priverstas padaryti atskirią taiką su talkininkais.

Nes negana to, kad Austrijos gyventojai badu miršta, bet pati austrų kariuomenė išbadėjusi ir apdriskusi. Tenai reikia tik vienos kibirkšties, kad pakiltų baisiausias gaisras.

SUMUŠTA 10,000 BOLŠEVIKŲ.

Amsterdam, birž. 17.—Gen. Knoerzer savo telegramoje į vokiečių militarinį komendantą Ukrainoje, gen. Eichhorn, pranešė, anot žinių iš Kijevo, kad vakaruose nuo Taganrogo, ties Azovo jurėmis, vokiečių kariuomenė susidurė su 10,000 rusų bolševikų ir kuone visus išnaikino.

Bolševikų kariuomenė atkeliavo iš Leisko, išlipo Azovo jurės pakraščiais ir pasileido ant Taganrogo prieš vokiečius.

Suskaityta suviršum 3,000 bolševikų lavonų, neskaitant daugelio nuskendusių jurėse. Anot pranešimo, vokiečiai turėję lengvus nuostolius.

New York, birž. 18. — Čionai šviesų gesinimas gatvėse naktimis atšauktas. Per dvi savaiti miestas išbuvo pustamsis.

AMERIKONIŠKI KAREIVIAI KARĖS FRONTE PRANCUZIJOJE.

Šiandie Detroite, Mich., prasideda S. L. R. K. A. 33-čias Seimas.

Seimas įvyksta birželio 18, 19 ir 20 dienomis. Seimo sesijos bus St. Andrew's Hall, 111 Congress st.

Šiandie anksti ryte prieš Seimo atidarymą bus pamaldos Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Pamaldas atlaikys Jo Malonybė vyskupas E. D. Kelly. Pamokslą pasakys gerb. kun. P. Lapelis iš Chicagos.

Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje yra didžiausia šioj šalyj lietuvių katalikiška apdraudos ir pašelpinė organizacija. Turi kelioliką tukstančių narių. Turi didelį ir stiprų iždą.

Šitas Seimas yra 33-čias iš eilės. Reiškia, kad musų garbingasai Susivienijimas gyvuoja jau 33 metus. Per tiek metų jis turėjo praleisti visokiausių audrų. Turėjo jis išlaukinių ir vidujinių priešininkų. Kandžiojo ir teršė jį saviškiai ir svetimieji.

Tečiau Susivienijimas atlaikė prieš smarkiausius priešininkų veikimus ir šiandie pastojo milžinu, su kuriuo negali susilyginti nei viena visam pasaulyj lietuvių organizacija. Lietuviai darbininkai per metų eiles pagaliau suprato šitos organizacijos didelį naudingumą ir jon įstoja, rašosi ir kitus kviečia rašyties.

Ne visi jau yra tarp gyvųjų šito Susivienijimo įsteigėjai. Bet katriems iš jų Dievas leido ilgiau pagyventi, tie gali šiandie pasidžiaugti jų įsteigto Susivienijimo nuaugimu. Vis tai ačių musų gerbiamųjų veikėjų pasidarbavimui. Ačių visiems lietuviams, katrie supranta Susivienijimo svarbą, jį remia, skelbia jo prakilnią naudą, teikiamą savo nariams, našlėms ir našlaičiams.

Sveikiname gerbiamuosius šito 33-čio Seimo delegatus, šiandie suvažiavusius bendrai svarstyti musų didžiulės organizacijos reikalus. Sveikiname ir velijame su Dievo pagelba kuodidžiausioje sutikmėje ir vienybėje pasidarbuoti organizacijos gerovei. Velijame gerb. delegatams, svarstant organizacijos reikalus, plačiau paliesti ir tautos reikalus, nelaimingosios Lietuvos ateitį ir likimą. Pagaliaus velijame, kad musų brangus Susivienijimas ligi ateinančio 34 seimo savo narių skaitliumi pasidvigubintų.

TEGU GYVUOJA IR TARPSTA MUSŲ DIDŽIULĖ ORGANIZACIJA—SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ R. KATALIKŲ AMERIKOJE!

TEGU GYVUOJA GERB. 33-ČIO SEIMO DELEGATAI!

"DRAUGO" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA.

IŠ VAKARŲ FRONTO

TIES OISE PRANCUZAI PASIVARĖ PIRMYN.

Pasitaisė pozicijas, paėmė nelaisvių.

Paryžius, birž. 18.— Vakar prancuzai lokaliais užpuolimais sustiprino savo pozicijas šiauriuose ir šiaurvakaruose nuo Hautebraye, tarpe upių Oise ir Aisne. Paėmė šimtą nelaisvių ir kiek kulkasvaidžių, anot oficijalio pranešimo.

Prancuzai vokiečių atakas atmušė Cavieres miške ir Vosgese.

Prancuzijos premjeras sekmadienį praleido fronte. Laikraštis Petit Journal praneša, kad premjeras atsisako kalbėti. Bet jis šypsosi, kuomet prisimenama stovis karės fronte.

PASEKMINGAS ANGLŲ UŽPUOLIMAS.

Londonas, birž. 18.—Užpraeitą naktį anglai atliko pasekmingą užpuolimą prieš vokiečius rytuose nuo Arras. Paimta nelaisvių.

AMERIKONAI SUTRUSKINO VOKIEČIŲ ATAKAS.

Washington, birž. 18.—Gen. Pershing vakar pranešė, kad amerikonai atmušė vokiečių atakas dvejose vietose — Woevre ir Chateau-Thierry apylinkėse. Paimta nelaisvių, tarp kurių yra vienas oficieris.

Pikardijoj smarkiai veikia artilerija.

NEPASISEKĘS VOKIEČIŲ UŽPUOLIMAS.

Londonos, birž. 18.—Vakar dieną vienas vokiečių lakstytuvas praskrido anglišką kamalą į Kent pakraščius ir, turbut, mėgino skristi toliau. Tečiau anglai armotų šaudymais nuvijo aną atgal į jures.

Rymas, birž. 18.—Italijos parlamentas vakar pertraukė savo sesiją ligi rugsėjo. Premjeras Orlando pirm to parlamentui pranešė apie stiprų stovį italų karės fronte.

"DRAUGAS"

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS
Eina kasdieną išskyrus nedėldienius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams $5.00
Pusei metų $2.00
Perkant atskirais numeriais po 2c.

Prenumerata mokasi iškaino. Laikas skaitosi nuo užsirašymo dienos, ne nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar expresę "Money Order" arba įdedant pinigus į registruotą laišką.

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily except Sundays by DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc., 1800 W. 46th St., Chicago, Illinois. Phone: McKinley 6114. Establ. 1908.

TERMS OF SUBSCRIPTION:
One year $5.00
Six months $3.00
Thursday's Edition $2.00

At NEWS-STANDS 2c A COPY.
Advertising rates on application.

"Draugas" Publishing Co.
1800 W. 46th St. Tel. McKinley 6114 Chicago, Ill.

Antradienis, Birželio 18 d., Šv. Morkaus.
Trečiadienis, Birželio 19 d., Šv. Julijonos.

REDAKCIJOS PASTABOS.

LIETUVA NUO MARIŲ IKI MARIŲ.

Karts nuo karto musų tarpe sukilsta platus apetitai naujos Lietuvos ribų orijentacijoje. Ne vienam musų tinka išvysti po karei Lietuvą skersai ir išilgai plačią — nuo marių iki marių!

Tokiais apetitais, rodos, busime užsikvietę iš rusų ir lenkų grobio dora gyvenančių ir mus jaja dikčiai užkrėtusių.

Lenkų užgaidos apvaldyti ir svetimas žemes nuo marių iki marių kartais atsiliepia ir pas mus. Nevienam musiškių politikierių tiktų Lietuva iškėčiusi savo viešpatavimą ir ant prusų ir ant baltgudžių ir ant latvių.

Politikos šio momento sukuryje lietuviams pakišama kartais mintį, kad jiems pravestų reikalauti sau ir Karaliaučiaus ir Rygos, ir stengties aprėpti kuo daugiausia, idant su tokiuo kąsniu butų iš ko derėties taikos busimame kongrese.

Nenueitų sveikatai mums panašus reikalavimai.

Ieškodami daugiau negu mums tikrai pridera, siekdami toliau už etnografinių Lietuvos ribų mes nusidėtumem gražiam visų tautų pilnos laisvės principui, taip šauniai iškilusiam ir tiek daug žadančiam pasaulio ateičiai. Reikalaudami daugiau negu etnografinė Lietuva neša, norėdami užsiėsti dar ir ant kitų tautų—baltgudžių, prusų, latvių ir tt. mes pasirodytumėm tautų eilėje grobikais, mes pasirodytumem tuo, ką patys kituose smerkiame ir nuo ko atsikratyti visiems amžiams norime. Ant savo priekalio mes kaltumėm pančius kitiems, kaip kad mums kalė rusai, lenkai ir kiti.

Reikalaudami sau plačių žemių su svetimu ir stipriu tautiniu elementu, mes pastatytume save savo plačioje Lietuvoje nepaprastam pavujui patekti intakai to svetimo elemento, kaip kad yra patekusių nemažai lietuviškų draugijų po svetima intaka taip, kad iš tų draugijų lietuviškumo vieni vardai ir pilki atsiminimai tepaliko. Vedami savo vidujiniame gyvenime plačios demokratijos principais, mes turėtumem visoms aprėptoms po Lietuvos skydų tautoms suteikti pilnas ir lygias teises proporcijonaliai su savo viešpataujančia tauta. Turėdami naujoje Lietuvoje sulig marto "nuo marių iki marių" latvių, prusų, lenkų, žydų gal dar totorių, mes tiesą sudarytumem gražią gal kokių 10 milijonų gyventojų Lietuvą, bet tokioje Lietuvoje patys butumėm mažumoje. Tuomet musų pačių gyvenimas butų jau ne musų rankose, bet rankose didžiumos svetimtaučių. Ne musų, bet jųjų balsai svertų ir Lietuvos kongrese ir Lietuvos senate ir visur kitur. Bujotų koks tai tautinis kongleromatas su vienu vien Lietuvos antrašu.

Apie savo tautos savistovybę tokioje Lietuvoje vargiai begalėtumem kalbėti. Lietuvoje atstatytoje "nuo marių iki marių" pataptumem įnamiais, kampininkais.

Tad ieškokime sau vien viešpatavimo ant savęs. Reikalaukime sau aiškiai etnografinės Lietuvos, reikalaukime vien sau tų žemių, kurias apgyvenęs lietuvių tautinis elementas.

Į kišamą mums mintį ieškoti Lietuvos "nuo marių iki marių" žiurėkime kaipo į mintį tų, kurie bando mus apsukti ir musų pražuties ieško, o taikėsi jau matyti.

DAUGIAU BUDRUMO.

Kuo toliau varomės prie savo tėvynės laisvės, kuo daugiau pastangų dedame jį atgauti, tuo dažniau gauname susitikti su visokiais musų tėvynės laisvės priešais, tuo dažniau patirstame jų visokių šunybių. Vieniems Lietuvos laisvė netinka delto, kad ji kįla ir eina per rankas musų rinktos katalikiškos visuomenės. Tad visokiais budais stengiamasi sudemoralizuoti tą katalikų visuomenės veikimą, kaišioti jam kuolus, tą veikimą visaip smeižti, smerkti ir ant galo denuncijuoti. Tą negarbingą darbą atlieka pirmoje eilėje t. y. musiškieji socijalistai. Visi jie čia susitelkė ir sutilpo,—ir grigaitinieji ir maikinieji ir pruseikinieji. Sekant jų visokias prakalbas, mitingus ir daromas rezoliucijas, lengviai prieinama prie vieno aiškaus dalyko, jog ardimas katalikų varomo darbo Lietuvos naudai, virto šio momento šauniausiu pas "susipratusius draugus" principu ir uždaviniu.

Nepaprastai plati dirva pasidarė cicilikams "veikti," kuomet iškilo Lietuvos neprigulmybės reikalai ir katalikai visa savo išgale stojo juos remti.

Kitiems musų "geradariams" stačiai netinka, kam lietuviai savo tėvynei tos laisvės ieško. Tų eilėje stojo lenkai. Kuo toliau ir kuo daugiaus jie pradeda kalbėti apie Lietuvos neprigulmybę, tuo aiškiau jie pasistato tos musų neprigulmybės priešais. Kaip musų socijalistai savo dabartinių triukšmų ir Lietuvos "naudai" veikimu stengiasi mulkinti lietuvių visuomenę, kad lengviau ją prirengus prie burdingieriavimą pas kaizerį ar Leniną ar pas kitą kokį savo "draugą," taip lygiai lenkai varosi prie to, kad mus padaryti savo kol-kas "slaunos koronos" kampininkais.

Tiems musų priešams talkon eina visokie musų tautos išgvereliai ir tamsieji elementai, kurinos jie panaudoja visokiems prieš Lietuvos laisvę savo protestams rengti "amžinoms" unijoms tverti, visokiems parašams rinkti, kad tik lietuviai ne sau ištikimais pasirodytų, bet kitiems amžinai mulkinamais "broliais" butų.

Lenkų laikraštis "Bekord Codzienny," rodos, su pretensijomis katalikiško laikraščio, visas lietuvių pastangas, pradedant nuo Lietuvių Vilniaus Tarybos, daromas Lietuvai atgauti liuosybę, pavadino "liuosa Lietuvos vergija" ir pačius lietuvius atpasakojo kaizeriniais esą. Trumpai kalbant tas "Rekord Codz:" lietuvius nušvietė taip kaip juos nušviečia dabarčiais laikais musų cicilikai, kalbėdami apie katalikijos veikimą. Tie patys daromi prikaišiojimai, tie patys apkaltinimai. Dalykų "nušvietimui" lenkų pasinaudota lietuvių "sveikos" dalies rezoliucijomis ir tai tomis, kurias, rodos, teko matyti "Naujienose." Tie visi dalykai parodo, kas su kuo ir kokioje sutartyje veikia musų tautos laisvės priešai.

Ant musų vis smarkesnios vedamos atakos ir musų priešo linija vis darosi ilgesnė.

Tad mums budrumo reikia ir jo kuodaugiausia reikia ypač, kad gaudyti savo priešų pinkles, į jas reaguoti kuo smarkiausia, nušviečiant tikrą tiesą savo visuomenei, ir informacijas paduodant svietimiems, kad giniti juos nuo klaidinimo, kurį veda musų laisvės priešai.

KUR JŲS.

Paskutiniųjų kelių metų laikotarpyje musų visuomenė Amerikoje tiek jau pažangėjo, kad joje susidarė pozitivi, tverianti ir statanti pajėgą. Ji virto atrama visokiam darbui ir veikimui po šauniais obalsiais Dievo ir tėvynės. Tos pozitivės musų visuomenėje dalies dėkai, garbingai iškilo Amerikoje paties lietuvio vardas. Apie jojo tėvynę sušneko pasaulis. Musų gyvenimas pradėjo eiti gražia vaga. Paaiškėjo musų reikalai. Vis tiksliau ir tiksliau einama prie savo siekių. Užbaiga vieno dalyko daro pradžią kitam ir tai nuolat be pabaigos. Kiek dar darbo priešakyje turime, negalima apsakyti. Visi tą matome, visi tą gerai jaučiame, ir stebiamės, kad tiek daug nudirbta ir tiek mažomis pajėgomis, ir tiek daug to darbo tebelieka! Pikta ir nuodeminga, kad vien tik stebiamės tuo visu, tą visą jaučiame, o ne visi einame to darbo dirbti patys, ne visi imame dalyvumo veikime, o jei imame, tai jo imame per maža.

Visa kas gražiausia nuveikta musų visuomenėje, tai nuveikta inteligentijos dėkai, dėkai tų visų, kurie savo šviesiu protu, kilta širdimi, dora valia ėjo veikti, ėjo darbą dirbti, ėjo musų visuomenėje lietuvio sąmonę budinti, ėjo Lietuvos vardą kelti ir josios liuosybę vaduoti. Ne visa musų inteligentija tame veikime pasirodė, ne visa ji tą darbą varo.

Gera jos dalis tebėra dar namie. Vienas iš to tarpo pas save "naują jaučių jungą" ingijęs, kitas—"moterį ar vyrą vedęs," trečias—"savo paties ukę ganąs,"—ir taip ne vienas jųjų nedalyvaująs "pokilyje" kilnaus visuomeniško veikimo. Rudija musų katalikiškoji inteligentija savo naminių ir asmeniškų reikalų sandelyje. Pajėgos nyksta kaip gražus paukštis klėtkoje. O tokių paukščių ir paukštyčių turime daug, ne vieną. Tik reikia, kad jie atsilieptų, pasirodytų. Kur jus?

Neimant viešumon musų kalbamajai inteligentijai, jųjų vietas stengiasi užimti kiti, žmonės be jokių inteligentijos privalumų, be jokios dalykų nuovokos, vien su kuno ir dvasios inteligentiškumo pretensijomis ir aspiracijomis. Neinant į viešą pozitivį veikimą inteligentijai, jos vietoon eina "chamizmas," tas pats proto ir širdies "chamizmas," kuris pražudė rusų tautą.

Tą "chamizmo" šulų mes turime tiek ir tiek. Tai tie visi "inteligentai," kurie inteligentais jaučias tik, del to, kad suvalgo kelius svarus mėsos daugiau už kitus, kad ant stalo gal patiesti tiek ir tiek dolierių, kad be baimės pats gal gerti ir kitam dar iki valiai pundyti. Tos chamiškos inteligentijos, mėsos ir dolierio inteligentijos intaka pas mus dar gyva ir stambi. Ji ne nuo senai dar vadovavo ir vedė musų žmones visokiomis pašelpinėmis ir nepašelpinėmis draugijomis, kliubais, bizniais, saliunais ir tt., dangstėsi katalikybe, dėjo jai net aukas, ir galutinai padarė tą, kad musų visuomenėje įsigalėjo visokio plauko šliuptarniai, cicilikai, bedieviai, niekšai ir visa tas, kas dorą žmonėse griauna ir tautas suėda.

Chamizmas mus buvo pagavęs ir dar nebeatleido. Prie jo musų žmonės priprato. Menko išlavinimo žmonėms jis imponoja ir tinka. Griaunant tautybę ir tikybą musų tarpe chamizmu naudojasi visokie šliuptarniai ir visokie "grigaičiai." To ardymo visas darbas jų atliekama stumdant kur reikia kenkti, to chamizmo atstovus arba t. y. mėsos ir dolierio "inteligentus". Ir štai karts nuo karto lenda kiekvieno tai stumiami priešakin žmonės be jokios dalykų nuovokos, be intelektualių pajėgų, be kiltos dvasios, ir tiesia imti viską į savo rankas—ir parapijas, ir draugijas ir visą lietuvių tautą ir visus jos reikalus taip, kaip tą padarė rusų chamizmas, stumdomas ir į padangės kelamas visokių visuomenės niekšų ir pačių rusų slaptų priešų.

Kad pas mus taip dedasi, tai kalta toji dalis tikros inteligentijos, kuri slapstosi savo partijose ir blaško savo pajėgas gyvenimo smulkmenose, pamiršdama šio momento savo priedermių eiti viešan veikiman, padėti tiems, kurie tenai jau dirba nuo seniau ir jau pailsę, juos paremti ir jiems talkon stoti, kad visiems sykiu viso veikimo ir skausmais ir garbe dalinties.

Mums chamizmas tebegresia. Gi musų gražioji likusioji inteligentija kame,—kur jus?

J. Ačas.

ŠIRDŽIŲ TRIUMFAS.

Į žmonių, o, rodos, ir Dievo užmirštą kampelį East Kulmaną atvažiavo naujas klebonas. Tai dar buvo jaunas žmogus, metų puskapio, truputį susilenkęs, bet tvirtas kunu, kaip meškiukas, o siela taip prakilnus, kaip cherubinas. Žmonelės džiaugėsi, gavę jauną ir prakilnų vadą, kaip tik tokį, kokio jie troško, ir kaip tik tą, kurį jie savo širdžių gilumuose paslaptingai jau buvo ir apsirinkę. Bet naujukas tėvelis aimanavo. O kodel aimanavo? Ogi bijojo svarbumo priedermių ir atsakomybės. Ganyk dušias, o ar tinki, ar moki? Nešk už jas atsakomybę, o ar pakelsi, ar paneši? Parapijukė nedidukė, skola visai nemažutė. Pragyvenk, išmaitink dar kelis žmones, išmokėk augštus nuošimčius, mažink skolą, kieravykis į gaspadorius, į biznierius, kada nejauti prie to nei ukvatos, nei pašaukimo, o, kas svarbiausia, imk ant savo sąžinės visą atsakomybę už išganyma dušių—nors tik ir kelių šimtų... ar užteks tam visam pajėgų? Ir tėvelis dar labjau lenkėsi, rupesčių slėgiamas, atvažiavęs į savo parapiją, ir vis skundėsi savo draugams: kas gi bus? Negaliu, nemoku... Prieš jo akis bauginančiu vaizdu stovėjo faktas, kad kaip tik prieš jo paskyrimą į East Kulmaną, du vyskupo skiriami ten kunigai, vienas po kitam atsisakė, manydami, kad neturėsią iš ko pragyventi.

* * *

Ir cherubiniškos sielos klebonui reikia šeimyninkės-virėjos: viena dvasia šventa negi busi gyvas. Išmitęs porą savaičių barščiais ir kiaušiniais, kuriuos jam parupindavo buvusio zakristijono žmona, atsibodus klebonijoje tarp baldų ir grindų ir šiukšlių didžiausioje betvarkėje sukinėties—klebonas suprato, kad neišvengiamas reikalas spirte spiria ieškoties virėjos. Ak ir surado niekuo nekaltą dušelę—Julytę, dar iš seno krajaus pažįstamą, jau gal persiritusią per puskapį, bet budu ir siela—nekalčiausį pasaulyje kudikį. Žmonės ją vadino davatka, o ji pati nežinojo, kas ji tokia ir kam ji tinka. Po teisybei tai ji šventai buvo įsitikinusi, kad ji niekam netinka. Dirbo, triusėsi, mažai šnekėjo, ėjo kasdien prie komunijos, visur aukavo, kur tik kas paprašė ir buvo visiškai rami. Į neramumą įnkrisdavo nebent tuomet, kada kas pagirdavo. Ir štai Julytė gauna laišką, o paskui ir telegramą: važiuok, girdi, į East Kulmaną į naujo klebono šeimininkes.

"Kad aš negaliu, nemoku" pasakojo savo draugėms Julė. Nu, kaip čia dabar, užimti tokią svarbią vietą, apžiurėti kleboniją, mokyklą, o dar baltarubius namų ir bažnyčios išskalbti, o, kas svarbiausia,—valgyti virti... Julė manė esanti prasčiausia virėja visame pasaulyje. (Tarp musų kalbant—klydo, nes Lietuvoje buvo pramokusi virti prašmatniausių valgių). Atsisakinėdama, protestuodama, ji po dviejų savaičių nuo pakvietimo vis delto atbildėjo į East Kulmaną. Per ištisą mėnesį ji vien tešnekėjo: kas gi čia dabar bus... Kad aš negaliu, nemoku.

* * *

Ir atsilankė pas kleboną. vos tik jau dar atvažiavęs į East Kulmaną, jaunas dailus vyras, rodos, su artistiška siela ir tokiu pat balsu, bet vos tik dar pradėjęs mokinties muzikos ant pijano. Priimk, girdi, klebone, į vargonininkus: kalsiu, mokinsiuos, važinėsiu dažnai ant lekcijų į artimą miestą. Po metų išsiauginsi sau vargonininką. Tik dabar butų sunkoka, nes aš... dar negaliu, nemoku...

"Tai kaip čia dabar bus, pasakė susirupinęs klebonas. Kad mes visi trys čia busime naujukai. Man čia viskas nauja ir nepriprasta, Julė sako ir gi, kad nieko negalinti ir nemokanti, dabar tu broleli, ir gi nieko negali ir nemoki. Ką gi sakys žmonės, parapija? Ir kaip mes aprupinsime parapijos reikalus, budami visi trys tokie naujukai? Kad mes visi negalime ir nemokame...

* * *

O ką gi žmonės, parapija? O parapijonys tik džiaugėsi ir Dievui dėkojo, kad gavo kleboną ir jo tarnus tikrai pagal savo širdies. Žmonės nematė jokių trukumų nei pas kleboną, nei jas Julę, nei pas Dievo muzikantą. Visus mylėjo, o kleboną už vis labjau gerbė ir mylėjo. Pasirodė, kad žmonės iš kunigo tik vieno dalyko už vis labjau reikalauja: tai širdies, atsidavimo. O naujas tėvelis visą savo širdį savo žmonėms iš pat pradžių atidavė. Tai buvo aišku iš jo pamokslų, iš lankymosi po namus, iš pasikalbėjimų su interesantais klebonijoje ir prie kiekvienos kitos progos. Ir nustebo visi kaimynai, kada sužinojo, jog užmirštas East Kulmanas virsta pavyzdžiu kitoms parapijoms, kad saujalė žmonių ne tik išlaiko savo kleboną su jo tarnais, šeimininkė vis kasdien eina prie komunijos su visais mandagi, maloni. Vargonininkas jau puikiai pagrajina ir pagieda. Niekas nebejaučia jokių trukumų. Visus juos išlygino žmonių širdis.

Po kelių mėnesių visi trys taip apsiprato su savo priedermėmis, jog nei vienas iš tų trijų naujukų nebesiskundžia. Kiekvienas jaučiasi esąs pilnai savo vietoje. O žmonės tik džiaugiasi.

Sparnaitis.

Pirkite "Draugo" Šėrus

DALYVAUKITE KONTESTE

"DRAUGO" BENDROVĖ PLATINA BIZNĮ, UŽTAT DIDINA ŠĖRŲ KAPITALĄ.

Į keletą mėnesių turi buti parduotą šėrų už $25,000.00.

Šėrai ne tik neprapuls, bet, greičiausiai neš gerą pelną.

Vienas šėras $10.00. Galima pirkti ir daugiau, kaip vieną šėrą.

Gera proga indėti pinigą į prakilnų ir pelningą biznį.

Broliai katalikai ir sesers katalikės! **"Imkime savo dienraštį į savo rankas;** patapkime jo savininkais."

Dabar eina lenktynės—kontestas, kurs baigsis 31 d. spalių šių 1918 metų. Konteste gali dalyvauti arba tam tyčia susidarę komitetai, arba ir pavieniai žmonės.

Visi dalyvaujantieji konteste komitetai (arba pavieniai), kontesto laikui pasibaigus gaus dovanų tam tikrą nuošimtį nuo atsiųstų pinigų. Be to dar tiems kontestantams (komitetams, ar pavieniams), kurie tuo laiku prisiųs daugiausiai aplikacijų į šėrininkus kartu su gatavais pinigais—tie gaus dar extra dovanų.

1-oji DOVANA—knygynas už $200.00 ir 3 kopijos "Draugo" už dyką—pagal nurodytų adresų patol, pakol "Draugas" eis.

2-oji DOVANA—knygynas už $100.00 ir 3 "Draugo" kopijas už dyką.

3-ioji, 4-oji, 5-oji, 6-oji, 7-oji, 8-oji, 9-oji ir 10-oji dovana—po 3 "Draugo" kopijas už dyką nurodytiems asmenims.

ATSILIEPKITE!
Reikalaukite instrukcijų ir kvitancijų knygučių.
Rašykite šiuo adresu:

"DRAUGO" KONTESTAS,
1800 West 46th Street, -:-:- Chicago, Illinois.

ĮVAIRUMAI.

Aš jums pasakysiu, kad socijalistų dienraščio redaktoriaus padėjimas yra tiesiog šuniškas. Kovok už buvį, nes nežinai nei dienos nei valandos. Veidmainiauk prieš valdžią, nes dar gali atimti papigintą siuntinėjimą. Veidmainiauk prieš lietuvius, nuduok, kad tau rupi Lietuvos laisvė (kaip gis!), nes dar gali tavę pipirų žemėn pasiuntinėti. O čia dar savo brolis cicilikas iš "Laisvės" redakcijos nenori nei raudonumo pripažinti. Sako, rudas ir gana. Rudnoju socijalistu praminė. Na, kas tai matė.

* * *

"Šių dienų socijalizmo mokslas kaip tik ir prasideda visokių "amžinų tiesų" arba dogmų atmetimu." Taip išdarė patsai Grigaitis "Naujienų" 138-ame numeryje (2-as pusl. 5-ta skiltis). Butų gerai, kad p. Grigaitis tų savo žodžių neužmirštų. Tada bent negalėtų žmonėms meluoti, kad socijalizmas prieš tikėjimą nekovoja.

* * *

Pasirodo, kad tie cicilikai, kurie nesenai sukėlė muštines vyčių piknike, turėjo teisę taip daryti. Kam gi vyčiai neleidę jiems seniau surengti west sidėje blevyzai Mockui prakalbų. Argi nepikta? Argi nereikėjo atkeršyti. Ton mintin išvedžioja "Naujienų" redaktorius. Ačiu. Dabar tikrai žinome, kas auklėja žulikus ir mušeikas.

Sparnaitis.

MARŠRUTAS.

Politiškų prakalbų p. Al. M. Račkaus.

Baltimore, Md., birželio 21 d., vakare.

Easton, Pa., birželio 23 d., 3 val. po piet. Vakare So. Bethlehem, Pa.

Brooklyn, N. Y., birželio 25 d., vakare.

Kas norės į p. Račkų kreipties, lai rašo į "Garso" red., 456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Lietuviai Amerikoje.

PERU, ILL.

St. Bede College.

Birželio 9 d., 1918 m. A. L. R.-K. M. Sus-mo 3 kuopa laikė literatišką susirinkimą, kurį malda atidarė skyriaus vedėjas p. B. P. Vitkus. Svarstymų nebuvo, kaipo atsisveikinimo susirinkime; bet tuojaus prasidėjo programas. Programe dalyvavo sekanti asmenis: Iz. Čepulis kalbėjo apie jaunimo bei moksleivių idealą, p. J. Klimas—kokia svarba yra remti darbininkų ir L. Vyčių organizacijos, p. J. Čeputis—žmogaus ydos bei klaidos, p. St. Bartkus išrišk moksleiviams linkėjimus, p. A. Peldžius—kas išrado pirmą garlaivį, p. Alb. Rupšis apsakė, kaip jis pasiekė užbaigimo kolegijos laipsnį, p. B. P. Vitkus gana jausmingai nupiešė apie kantrybę su įvairiais pavyzdžiais.

Ant pat galo Iz. Čepulis dar padeklemavo eiles pritaikintas Šv. Bedo kolegijos moksleivių atsisveikinimui. Paskui lietuviškų klesų mokytojas p. B. P. Vitkus pranešė, kad kontesto aukso medalį (kurį paaukavo kun. Bystrais) už parašymo lietuviškos kompozicijos, laimėjo p. A. Peldžius; antrą dovaną—knyga—p. P. Marčiukaitis.

Šiais metais kolegijoje buvome dvylika lietuvių moksleivių. Iš 12-kos du baigė kolegiją, butent pp. Alb. Rupšis ir B. P. Vitkus. Bet kaip girdėjau jie žada dar ir toliaus mokyties. Ir Dieve padėk.

Juk reikia mums mokytų vyrų — tėvynė Lietuva senai laukia mokytų vyrų, kurie tik ir tegali išliuosuoti ją iš pančių vergijos.

Todel kiekviena moksleivio yra svarbiausia priedermė mokyties kuostropiausiai, idant atsiekę savo tikslą, galėtumem tinkamai darbuotis del savo tautos labo.

Discipulus.

WAUKEGAN, ILL.

Susirinkimas. Aukos.

Gegužio 19 d. Lietuvos Vyčių 47 kuopa atlaikė savo paprastą mėnesinį susirinkimą ant kurio tarp kitokių svarstymų buvo perskaitytas laiškas nuo seserų Šv. Kazimiero vienuolyno, kuriuomi buvo prašoma, kad su kuom galint prisidėti prie pagelbėjimo surengti bazarą. Po apsvarstymui nutarta prisidėti auka. Iš kasos paskyrė $5.00. Aukavo sekanti nariai: O. Burbiutė $1.50. Po $1.00: J. Petkevičius, K. Navardauskas, K. Stulginskas, P. Bagdonas, S. Austinas. Po 50c: V. Špakas. Smulkių aukų 25c. **O. M. B.**

DETROIT, MICH.

Bjaurus pasielgimas išdykėlio.

Birželio 10 d., šeimininkei išėjus pas kaimynką, įnamis pasilikęs namuose užpuolė bjaurioti septynių metų mergelę. Motina sugrįžus namon atrado ją beverkiančią baisiai sudarkytą, sukruvintą.

Užpuoliką policija suėmė, kurio dabar laukia teismo bausmės. Tai yra pavyzdis palaido gyvenimo mylėtojų.

Ten Buves.

LIETUVOS REIKALAI IR LIETUVIAI PROTESTONAI AMERIKOJE.

Jau nuo senai man rupėjo patirti protestonų pažiuras į Lietuvos klausimą. Senai stengiaus surasti priežastis, del kurių lietuviai protestonai neėmė dalyvumo kovoje už Lietuvos laisvę. Mano daugel kartų pastangos surasti ir pasikalbėti su jų vadais ir patirti jų pažiuras nuėjo niekais.

Bet, štai pastarnoju laiku pasitaikė gera proga nors kiek susipažinti su lietuviais protestonais.

Pasitaikė man atsilankyti į lietuvių protestonų apgyventą koloniją. Čia jie turi net savo liuteronų parapiją. Telefonuoju pas jų pastorių audijencijos prašydamas.

Prusiškų akcentų klausis manęs kame dalykas. Atsakiau, iš kito miesto atvažiavęs ir norėtų apie lietuvių ir Lietuvos reikalus pasikalbėti. Labai greito atsakymo susilaukiau: "aš toje šalyje nebuvau, jos nežinau ir jinai mane neinteresuoja."

Patyręs, su kuo turiu reikalą, sušvelninęs savo balsą pratariau, kad visgi norėčiau su tamsta nors Amerikos lietuvių reikalus apkalbėti, ar galima? Po trumpos pauzos girdžiu: "prašau užeiti, aš porą štundų busiu namie."

Nuėjus man pas poną pastorių, mane sutiko su vokišku mandagumu ir po trumpos introdukcijos pradėjom apie karę kalbėti, bet greitai patyręs, kad mudviejų pažiuros link karės, jos pasekmingo ir teisingo užbaigimo, labai skiriasi, ir jei toliaus testume savo "malonų" pasikalbėjimą, galėtų prieiti prie nesmagaus užsibaigimo — todel pasukau savo kalbą truputį į šalį ir jau besikalbėjom apie orą ir apielinkių gražumą. Palengva užsiminėm apie lietuvių gyvenimą Amerikoje, sulyginom jų gyvenimą Lietuvoje ir, žinoma, neišvengtinai prisiėjo užsiminti apie Prusų Lietuvą.

Sužinojau, kad ponas pastorius gimęs Klaipėdos apielinkėje. Jaunas Amerikon atvažiavęs čia ir savo mokslą užbaigė, bet dar prieš karę buvo savo gimtinėn sugrįžęs. Apie Klaipėdą kalba, kaipo apie Vokietiją, ir labai nusistebėjo kuomet maždaug papasakojau apie lietuvių politišką judėjimą ir daromas pastangas suvienytai Lietuvai pilną neprigulmybę išgauti, ypač kada papasakojau — paaiškinau, kad "suvienytai" reiškia atimti nuo vokiečių Prusų arba Mažąją Lietuvą ir ją prie Didžiosios Lietuvos privienyti. Ponas pastorius buvo tos nuomonės, kad Prusų lietuviai, arba prusai, kaip jisai sako, jokiu budu nesutiksią nuo Vokietijos atsiskirti. Taipgi ponas pastorius buvo įsitikinęs, kad lietuviai yra labai užganėdinti ir kaizeriui dėkingi už Lietuvos nuo rusų paliuosavimo. Bet kada papasakojau visus kaizerio "nuopelnus" Lietuvą "liuosuojant," butent Lietuvos apvogimą iki nuogam kaului, įvairiais budais Lietuvos žmonių kankinimą, įžeidimą Lietuvos moterų ir mergaičių ir jų vertimą į prostituciją, ir visa eilę kitokių kaizerio "nuopelnų" papasakojau, kurie užvirina kraują lietuvio gislose. Abejoju, ar ponas pastorius, kaipo suvokietėjęs lietuvis, tą skaudų faktą atjautė, bet buk kas nebuvę, jam buvo aišku, kokį kaizeriui "dėkingumą" lietuviai savo širdyse jaučia.

Gal ponas pastorius savo dar išdalies suvokietintoje širdyje kaizerio pateisinimo ieškojo, bet to neišreiškė. Po trumpos tylos prakalba: "bet visgi po vokiečių lietuviams kur-kas geriaus butų. Pažiurėkite į prusus, kaip sakot, kad ten irgi tie patys lietuviai, bet pastebėkit, koksai didelis tarp jų ir Lietuvoje gyvenančių yra skirtumas, ypač žemdirbystėje." Taip, tas tiesa, kad pažvelgę iš vienos pusės matome didelį skirtumą, bet jei pažvelgsim iš kitos pusės, bene didesnį skirtumą atrasim, atsakiau ponui pastoriui.

Aiškindamas tą antrąją pusę, panaudojau vieno prusų lietuvio žodžius, pasakytus laike mudviejų pasikalbėjimą apie kaizerio "pasidarbavimą" prusų Lietuvai.

"Tiesa, kad mes, budami po vokiečių daug kame pralenkėm ir toli palikom savo brolius, Lietuvoje gyvenančius, ypač žemdirbystėje. Vokiečių valdžia netik kad netrukdė musų medeginiam plėtojimuisi, bet dar prigelbėjo mums ingyti naujausius ir patogiausius įrankius ir budus reikalingus pasekmingai žemdirbystei. Taip, kad jei šiandieną pažvelgsim į musų brolius, gyvenančius po Rusijos valdžia ir sulyginsim gyvenimą po vokiečių valdžia, matome, kaip Vokietijoje lietuviai laukus dirba vėliausių išradimų mašinomis; kuomet Rusijos lietuviai laukų dirbimui naudojosi, net iki vėliausiam laikui, primityviais įkabokliais — jie laukus aria dvišakiais, medinėm žagrėm, ir tuos pačius dirvonus beveik skvernais akėja. Jie daržoves sodina žemėje skylutė pirštu padarydami, kuomet pas mus tą darbą mašinos atlieka.

Trumpai sakant, mes, prusų lietuviai, materialiame plėtojimosi, savo brolius Lietuvoje, gyvenančius toli užpakalyje palikom. Prie to tai Vokietija pagelbėjo mums dasigauti.

Bet mes prusų lietuviai, galvas ant krutinės nulenkę, turime prisipažinti, kad prasčiausio, bemokslio Lietuvos kaimiečio mes neesam vertais jo tarnais buti... Mes neišdrįstam jam į akis pažvelgti, nes mes, tie, kurie taip neseniai Vokietija ir jos taip vadinama kultura didžiavomės, jau mes ant tiek buvom aptemdintais ir kaizerizmu nugirdytais, kad nebežinojome, kuomi esą, skaitėm save vokiečiais ir tos "kulturiškos" Vokietijos dalimi... Mes iki šiam laikui nepastebėjom, kaip kaizeris su savo išperomis iš vienos pusės veidmainiškai mus glostė, o iš kitos pusės velniškai juokės iš musų, žemino mus, lygino mus prie žemiausios rųšies gyvulių — priskaitydavo mus prie kiaulių!...

Ant tiek mes buvom apakintais, kad nematėm, kaip tie kaizerio išperos savo veidmainiška prietelyste išplėšė iš musų širdžių brangiausį musų turtą — lietuviškąją kalbą... Musų širdysna įskiepijo vokišką pasididžiavimą, neapykantą to visko, kas nėra vokiška, neapykantą savo brolių ir sesučių, neapykantą savo šalies Lietuvos, tos šalies, kuri šiandieną globoja palaikus musų bočių ir prabočių, kovojusių už savo tėvynės laisvę.

Į tai atsižvelgus, į tokį musų dvasišką ir dorišką nupuolimą, mes nebeišdrįstam prieš savo brolius Lietuvoje akių pakelti, jie yra kur kas už mus vertesniais žmonijai ir savo šaliai. Kas gi reiškia materijalis išsivystymas prieš dvasinę ir moralę tobulybę, prieš sielos tyrumą? Aišku, kad nieko nereiškia, nes pirmutinis yra tiktai laikinas, su nuoskriauda savo artimo ingytas, yra saumylingas, ir kaipo tokis neišvengtinai trumpoje ateityje turės suputi. Kuomet antrasis yra pastovus, yra amžinas, yra del labo visos žmonijos, del labo savo šalies, savo brolių ir sesučių lietuvių.

Lietuviai po Rusijos valdžia kentėjo baisiausius persekiojimus ir prispaudimus. Įvairiais budais Rusijos budeliai stengėsi išplėšti iš jų širdžių brangiausį žmonijos turtą — prigimtąją nuo savo prabočių paveldėtąją kalbą ir meilę savo tėvynės.

Nors tie žmoneliai matė, kad jeigu jie priimtų rusų kalbą, tuojaus jiems materijaliai butų geriaus, nereikėtų kentėti baisių persekiojimų ir Sibiro tyruose puti; jie galėtų tuomet užimti augštesnias valdiškas vietas; augštesnių mokyklų durys butų jiems atdaros; tuojau materijaliai galėtų pakilti ir, nors artificijaliu keliu galėtų žengti kartu su laiku, nors ir į miglotą priešaki.

Vieton to, Lietuvos žmoneliai velijo laiko užpakalyje pasilikti, kad ateinančiai kartai tą brangų turtą—kalbą ir tradicijas — išlaikius, nes tauta be savo kalbos yra mirus, yra pusru po kitų tautų kojų besipainiojančiu. Patyrimas parodo, kad tauta, priimdama vieton savo svetimą kalbą, jokiu budu negali tos tautos dalimi likti; savo ypatingais pročiais ir dalykų supratimu esti it šuniui penkta koja. Tauta, netekus savo kalbos, kurios tautos kalbą mėgina priimti, lieka jos sąšlavomis iš kampo į kampą mėtamomis.

Lietuvos žmonelia, del labo savo tautos, ir del žmonijos progreso, iškentėjo didžiausius prispaudimus ir šiandieną gali ištikrųjų didžiuoties kovą laimėję, nes vien del Lietuvos žmonelių ištvermės lietuvių kalba gyva išliko, o su kalba ir lietuvių tautos gyvastis išgelbėta.

Mes prusų lietuviai privalom su pagarba galvą lenkti prieš Lietuvos žmones, turime iš gėdos rausti... rausti prieš pačius vokiečius, kurių veidmainiškam saldliežuviavimui taip lengvai pasidavėme. Kuomet vokiečiai parodė mums gyvenimo blizgučius, mes taip užsižiopsiojom, kad nebejautėm, kaip tie žmonijos laisvės priešai—vokiečiai—išplėšė iš musų širdžių brangiausį turtą —lietuvišką kalbą... ir meilę savo tėvynės"...

(Pabaiga sekančiam num.).

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

Vartotojų draugijos Žemaičiuose. Nežiurint į karės sunkumus, musų vartotojų draugijos, kurios pirmųjų karės vėsulų išliko suardytos, gyvuoja. Čia paduodu, kiek gavau patirti, žinių iš savo apielinkės.

Ilakių vartotojų dr-ja per pereitus metus turėjusi apyvartos už 39 tukstančius rublių; gryno pelno 500 rb. Atsargos kapitalo turinti 1,900 rub. Tai viena didžiųjų musų vartotojų draugijų. Pardavinėtojų joje yra 3-4. Draugijai truksta tik savo namų. Per kelius visuotinius susirinkimus buvęs nuosavių namų įsigijimo klausimas pakeltas, bet taip ir nuėjęs niekais.

Platelių vart. dr-ja per 11 mėnesių—nuo 1.II.17 m. iki 1.I.18 m.—apyvartos turėjo už 11½ tukst. rub., gryno pelno 300 rb., iš kurio visuotinis narių susirinkimas 2.II š. m. paskyręs 5% už pajus ir 5% premijos nariams už išpirktas prekes, likusius 150 rub. paskyrė į atsargos kapitalą, kurio iki šio laiko buvo jau 1000 rub. Pardavinėtojų yra 1—2. Draugija turi savo muro namus.

Žem. Kalvarijos vartotojų dr-ja apyvartos turėjo už 16 tukst. rub., gryno pelno 1486 rub. Atsargos kapitalo buvo iki šiol tik 15 rub., užtat šįmet į ji paskirta 1200 rub. Draugija turi nuosavius medžio namus. Pardavinėtojų yra 1.

Be savo artimiausiojo darbo —pristatyti savo nariams ir nenariams prieinamomis kainomis prekių, vartotojų dr-jos dalyvauja ir švietimo darbe. Taip antai visose viršui minėtose vart. dr-jų krautuvėse galima užsisakyti ir pavieniais numeriais ganti musų laikraščių. **M. Pučkoriškis.**

D-ras Kvedaras taip-pat atvažiavo Vilniun.

KRAŽIAI,
(Šiaulių apskr.).

Nuo 1917 m. balandžio 1 d. čia gyvuoja mokykla; vaikų mokosi 60. Mokytojauja St. Pietrusevičaitė. Per Naujuosius Metus čia buvo surengta vaikams eglelė. **Juodbruvis.**

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS!

Karę vesti vyriausybei reikalingi pinigai. Be pinigų juk nieko negalima atlikti. Čia vyriausybei tečiau neapeina didelės pinigų sumos, bet smulkios, paprastai vadinamos kvoterinėmis.

Vyriausybė toms smulkioms nuo vyrų, moterių ir vaikų paskoloms paskyrė specijalę dieną—birželio 28 d. Tą dieną kiekvienas šios šalies gyventojas, mylintis pasaulio tautų laisvę, turi pasakyti, kiek jis apsiima nupirkti ligi Naujų Metų karės taupymo ženklelių.

Daugel kartų "Drauge" buvo rašyta, kas per vieni tie karės ženkleliai. Daugel kartų lietuviai buvo raginami pirkti tuos labai kiekvienam naudingus ženklelius.

Taigi čia dar pasakysime tiek, kad už karės taupymo ženklelius įmokėtus pinigus vyriausybė sugrąžins su ketvirtu nuošimčiu praėjus penkeriems metams.

Pirkite tad karės ženklelius kaip sau, taip savo vaikams. Padarykite vaikams pradžią. Gi paskui jie patys sutaupys vieną kitą kvoterį tam tikslui.

Iš to bus dvejopa nauda. Pagelbėsite vyriausybei, kas yra musų visų pareiga, ir pripratinsite vaikus prie taupumo.

Ką turi padaryti rytoj, atlik tai šiandie. Nieko nelaukdamas pirk karės ženklelius. Pasižadėk kas savaitė nupirkti už paskirtą pinigų sumą.

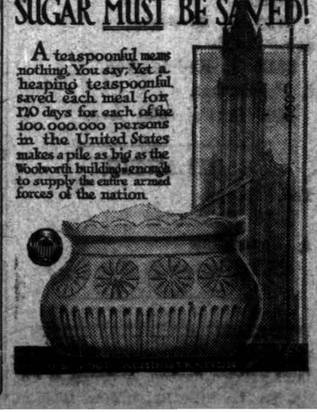

L. R. K. LABDR. SĄ-GOS CENTRO VALDYBA.

Dvas. vadovas kun. Mykolas Krušas, 3230 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pirm. Antanas Nausėda, 1658 Wabansia ave., Chicago, Ill.

Vice-pirm. Pranas Verygа, 4539 So. Marshfield ave., Chicago, Ill.

Nut. rašt. Julijonas Šliogeris, 1424 So. 50th Ct., Cicero, Ill.

Fin. rašt. Aleks Dargis, 726 W. 18th st., Chicago, Ill.

Iždin. kun. Antanas Staniukynas, 2634 W. 67th St., Chicago, Ill.

DIREKTORIAI:

Visi Chicagoje.

Frank Veryga,
4539 So. Marshfield ave.

Jonas Petraitis,
4549 So. Talman ave.

Povilas Mažeika,
3315 Auburn ave.

Kun. Mykolas Krušas,
3230 Auburn ave.,

Juozapas J. Elias,
4600 So. Wood st.

Kun. Antanas Staniukynas,
2634 W. 67th st.

Kun. F. B. Serafinas,
2327 W. 23rd Pl.

Kun. Alex. Skrypko,
4557 So. Wood st.,

And. Bruožis,
653 W. 18th st.

Boleslavas Sekleckis,
3427 Auburn ave.,

TAUTOS IŽDO VALDYBA

Pirmininkas, kun. F. Kemėšis, 3230 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Pirm. pagelb. kun. J. J. Kaulakis, 324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

Raštininkas, L. Šimutis, 3230 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Iždininkas, kun. S. J. Čepanonis, 318 So. Fourth St., Homestead, Pa.

Iždo globėjas, kun. J. Jakštys, 421 Cleveland Ave., Harrison, N. J.

A. L. R.-K. FEDERACIJOS CENTRO VALDYBA:

Pirm., Kun. J. Ambotas, 53 Capital Ave., Hartford, Conn.

Pirm. pagelb. J. Grebliunas, 425 Paca St., Baltimore, Md.

Raštininkas, Kun. F. Kemėšis, 3230 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Iždininkas, Kun. V. Matulaitis, Secred Heart Rectory, P. O. Silver Creek, New Philadelphia, Pa.

Iždo globėjai: A. Bajoriutė, 723 Saratoga St., Baltimore, Md., M. Tumasonis, 320 First Ave., Homested, Pa.

ŠV. ANTANO DR-JOS ADMINISTRACIJA, Waukegan, Ill.

Aleks Jankauskas — pirm.
919 — 8th St.,

Antanas Taučas, Vice-pirm.,
1125 So. Lincoln St.

Ant. Semaška — raštin.
1408 Lincoln St.,

Ant. Bakšys — iždininkas,
1327 So. Victoria St.,

L. Bakšis, Fin. rašt.,
1331 So. Park Ave.,

Iždo globėjai:
1. Makuševičė,
2. P. Kazdeleviče,

Maršalkos:
Pr. Dapkus,
M. Galinis.

Pr. Kapturauskas, Knygius.

Pranas Bujanauskas, — organo priž., 1112 — 10 St.

DRAUGYSTĖS ŠV. JONO EVANGELISTO VALDYBA, Chicago, Ill.

A. Leknickas, pirmsėdis,
708 W. Pl.

S. Dargis, pagelbininkas,
638 W. 18 st.

P. Olšewskis, prot. rašt.
2022 S. Union ave.

A. Yokubaitis, fin. rašt.
2006 S. String st.

A. Grišius, kaserius,
732 W. 19 st.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ RYMO KATALIKŲ AMERIKOJE
1886
LITHUANIAN R. C. ALLIANCE of AMERICA
TURTAS VIRŠ $125,000.00

Apsidraudusiems nariams išmoka:
PAŠALPOS: $3.50, $7.00, $10.50 ir $14.00 savaitėje.
POMIRTINĖS: $150.00, $250.00, $500.00, $750.00 ir $1000.00.

Priimama sveiki vyrai ir moterys iki 50 metų amžiaus.

Mėnesinės duoklės sulyg metų laike įsirašymo.

Šiandien tu esi jauniausias, negu kada nors busi; todel rašykis dabar — atsieis mažiaus mokėti, negu palaukus. Nelauk, kol pasensi ar apsirgsi.

Konstituciją, mokesnių knygelę, savaitinį laikraštį "Garsą" ir kitas poperas nariai gauna dykai.

S. L. R. K. A. kuopos randasi visose didesnėse Amerikos lietuvių kolionijose.

Susižinok pas vietinės kuopos raštininką ir įsirašyk dabar. Jei tavo apielinkėje S. L. R. K. A. kuopos dar nėra, pasistengk, kad ten ją sutvėrus. Rašyk, klausdamas informacijų, pas Centro Raštininką adresu:

P. MULEVIČIUS
458 GRAND ST., Sta. W, BROOKLYN, N. Y.

CHICAGOJE.

SEIMAN Į DETROITĄ.

Šiandie Detroite, Mich., prasideda musų didžiulės organizacijos, S. L. R. K. A., 33-čias seimas. Seiman gražus burelis delegatų išvažiavo ir iš Chicagos. Seiman iškeliavo ir "Draugo" redakcijos narys kun. F. Kemėšis.

Laimingo jiems visiems ten pasidarbavimo!

MERGINOS LAVONAS UPĖJE.

Vakar Chicagos upėje ties 13 gatve atrasta prie kranto pliuduruojantis nežinomos jaunos merginos lavonas. Rankos ir kojos buvo surištos, galva pažeista.

Lavonas vandenyj išbuvęs kokią savaitę. Dailiais drabužiais nabašninkė apsitaisiusi.

Suprantama, kad tai bus piktadarių auka. Detektivai tuojaus pradėjo tardymus, pasiremdami prie lavono atrastais visokiais ženklais.

Baisus daiktas. Nelaimingoji auka apdaužyta, paskui subraklinta ir gyva palaidota upėje!

IŠVAŽIAVO CLEVELANDAN.

"Draugo" redakcijos narys I. Sakalauskas išvažiavo Clevelandan savo privatiniais reikalais. Užtruks ten kokią savaitę.

PRIVATINIS BANKININKAS GAVO KALĖJIMĄ.

Privatinis bankininkas-sukčius Adolph Wolkofsky, bubęs Illinois Loan association pirmininkas, kriminaliam teisme nubaustas ligi dešimties metų už žmonių apgaudinėjimą.

PANAKTINIS KVAILIOJA.

Panaktinis Cox, kurs aną naktį nužudė merginą Rouse automobiliu važiuojant, laikomas kalėjime. Nepaleidžiamas po jokia paranka.

Žmogžudis kalėjime kvailioja. Kalba nebutus daiktus. Dar nepatirta, ar jis nuduoda pakvaišėlį, ar gal tikrai pakvaišęs.

Jo žmona tvirtina, kad jos vyras jau senai buvęs kaipir nesavas. Ir tokiam "nesavam" leista nešioties ginklus.

DIDELI KARĖS UŽSAKYMAI CHICAGOS DIRBTUVĖSE.

Washingtone nutarta, jogei visokie karės užsakymai bus padalinti lygiai, kaip vakarinėms, taip ir rytinėms valstijoms. Iš tikrų šaltinių sužinota, jogei karės užsakymai nuo vieno milijardo ligi pusantro milijardo dolierių verčės bus pavesti vakarams nuo Pittsburgo.

Reiškia, kad ir Chicagos dirbtuvės gaus didelius užsakymus karės reikalais. Taigi čia darbo nepritruks nei vienam.

Praeitą sekmadienį Chicage buvo didelis karštis. Saulės spinduliai primušė 4 žmones.

Policijos viršininkas Schuettler Aleksijonų Brolių ligoninėje jau tiek pasveiko, kad šiandie valgyti jau gali atsisėsti.

Sveikatingumo komisijonieriui pranešta apie naujus žmonių susirgimus — plaučių uždegimu ir difterija.

Projektuojama Chicagoje pristeigti visą eilę stočių "jitney", kur butų galima gauti pigiai ledo.

Daugelį žmonių sukandžioja šunes. Chicagos gatvėse daug šunų valkiojasi. Policijai įsakyta šunis žudyti. Bet verčiau tegu už savo šunis turėtų atsakyti savininkai, tuomet nebutų palaidų šunų.

RUOŠIAMASI KRAUSTYTI GYVENTOJUS IŠ PARYŽIAUS.

Paryžius, birž. 17. — Nors priešininkas dar toli nuo sostinės ir nors turima pilnas pasitikėjimas jo arčiau sostinės neprileisti, tečiau prancuzų vyriausybė del visako pasiruošia prakraustyti civilius gyventojus, kuomet matys svarbų reikalą.

Paryžiaus militarinis gubernatorius yra gen. Guillanmat. Jam pravesta pasigaminti ginti sostinę prieš užpuolimą. Tam tikslui bus pastatyta daugelis darbininkų, katrie aplink miestą pagamins pozicijas.

Nereikia nei abejoti, kad talkininkai neapgintų Paryžiaus. Bet visas reikalas yra ve kame: Vokiečiai gali prisiartinti į Paryžiaus apylinkes ir patį miestą sunaikinti didžiulėmis armotomis. Tai butų baisus prancuzų tautai nuostoliai.

Yra viltis, kad tas vokiečių noras neišsipildys, kad ant kelio į Paryžių vokiečiai greičiau gaus galą.

ŽINOTINA.

Šiandie, birželio 18 d., 8 val. vakare, Šv. Jurgio parap. svetainėj, ant Bridgeporto pašelpinių ir idėjinių draugijų sąjunga "Katalikų Vienybė" turės susirinkimą. Prisirašusių draugijų atstovai malonėkite atsilankyti.

Gi draugijos dar neprisirašusios, malonėsite šiandie ant susirinkimo prisirašyti per savo atstovus ar draugijų viršininkus.

Minėta katalikiškų draugijų sąjunga apima labai plačią dirvą veikime, judina, gvildena visus svarbesniuosius musų tautos klausimus.

Tat ir yra priedermė visoms Illinojaus draugijoms susispiesti į tą milžinišką sąjungą ir bendrai veikti savo tėvynės ir tautos labui.

V. Stancikas,
Laikinis rašt.

SVARBUS SUSIRINKIMAS.

Šį vakarą Šv. Onos draugija turės labai svarbų susirinkimą kuris atsibus Šv. Jurgio par. svetainėje, 32-ro pl. ir Auburn Ave., 7:30 val. vakare.

Visos narės turi butinai atsilankyti. VALDYBA.

LET POTATOES FIGHT

"They Save Wheat." When you eat Potatoes dont eat Bread

U.S. FOOD ADMINISTRATION

ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI.

Kun. S. J. Čepanonis. Laišką su ujsakymais gavome. Ačiu. Ketverge vakare išsiųsime.

Stančikas. Šv. Kryžiaus par. šėrų K-to iždininkas. $50.00 už penkis B-vės šėrus gavome. Širdingiausia dėkavojame.

Geradėjų-šėrininkų vardai šie:

Kun. N. Pakalnis	$20.00
Apolinaras Petkevičius	10.00
Uršulė Pudžiuvelaitė	10.00
Stanilava Norvaišaitė	10.00

Kun. N. Pakalnis, Šv. Kryžiaus K-to narys. Ačiu Tėveliui už pristatytus B-vei šėrus. Labai mums malonu konstatuoti, kad "Toleikiečiai" jau subruzdo iš tikrųjų ir įstojo į pirmas eiles musų rėmėjų. Jųjų garbingi mums vardai:

Marijona Mikšaitė	$20.00
J. Boselis	10.00
A. Laurinskaitė	10.00
A. Gailaitė	10.00
A. Kazlauskis	10,00

Visiems Gerb. naujiems šėrininkams nuo Town of Lake. Sveikiname musų naujuosius prietelius. Šėrų paliudijimus įdavėme. Jusų K-to valdybai: kun. Pakalniui ir p. Stančikui. Malonekite atsiimti ir certifikatus prisiųs Administracija.

Jonas Stasaitis. Pajieškojimą gavome. Ačiu labai. Patalpinsime.

V. F. Damašas Spring Valley, Ill. ir J. Lagauskas Dorrisville, Ill. Ačiu už orderius. Išpildysime netrukus.

EATONIC

FOR YOUR STOMACH'S SAKE

Po Valgiui neužmiršk, kad geriausias vaistas tavo skilviui yra EATONIC. Prašalina visus nesmagumus. tos vidurių ligos paeina iš negero suvirškinimo, o tas reiškia, kad reikia mėginkite vieną. Parduodama pas visus aptiekorius.

"DRAUGO" AGENTAI CHICAGOJ.

BRIDGEPORTAS.

V. Balanda,
3313 S. Halsted St.
J. M. Damijonaitis
901 W. 33 St.
J. Budrik
3343 S. Halsted St.

18-TOS GATVĖS.

A. Dargis
726 W. 18th St.
P. J. Malley
633 W. 18th St.
Geo. Žagunas
1916 Canalport Ave.

WEST SIDE.

Peter Šliogeris
2139 W. 23 Place
A. Kaulakis
2222 Leavitt St.
J. Bagdžiunas
2334 Oakley Ave.

KENSINGTON ir WEST PULLMAN.

N. Steponaviče,
10535 Edbrooke ave.,

TOWN OF LAKE.

Vincas Stancikas
4617 Hermitage Ave.,

NORTH SIDE.

A. Nausieda
1658 Wabansia Ave.
K. Nurkaitis
1617 N. Robey St.

CICERO, ILL.

J. Mozeris
1430 So. 49th Ave.

BRIGHTON PARK.

Pr. Jurevičia
4440 S. Maplewood Ave.
Pr. Macijauskaitė
4358 S. Fairfield Ave.
M. D. Seeford
3817 Rockwell St.
D. Giačas
3159 W. 38 Place
John Smith
3813 S. Kedzie Ave.
I. Poškauskas,
4409 S. Fairfield Ave.

ATLANTIC.

Teo. Dappas
4610 Fifth Ave.
A. Janauskas
4565 Wentworth Ave.

Stocks ir Bonds Perkami ir Parduodami veiklus darbas. Andrews & Co., 108 So. La Stile St., uždėta 1900 m.

ENGLEWOOD.

G. J. Yanas
6002 So. State St.

67-TOS GATVĖS.

Juoz. Kabelis
6828 S. Maplewood Ave.

BURNSIDE.

H. Lipkovitch
736 E. 93 St.
S. Ažukas
8374 Birkhoff Ave.
J. Krasney
9432 Burnside Ave.

ROSELAND.

Kaz. Bičiunas
10753 Perry Ave.

SOUTH CHICAGO.

Jonas Cheruski
8834 Marquette Ave.

GRESHAM.

S. Ažukas,
8374 Birhhoff Ave.

Foundry Laborer Wanted:—40 to 45c per hour with quick prospects of advancement. Reply to
General Aluminum & Brass Mfg. Co., Detroit, Mich.

Reikalingi darbininkai (leiberiai) prie Foundry's mokama nuo 40 iki 45c į valandą, su greitu pakėlimu mokesčio, arti prie lietuviškos bažnyčios ir mokyklos. Atsišaukite:
General Aluminum & Brass Mfg. Co., Detroit, Mich.

Reikalingas:—geras vargonininkas. Meldžiu kreipties sekančiu adresu:
Rev. M. Durickas,
Sacred Heart Rectory,
New Philadelphia,
Silver Creek P. O., Penna.

Paleškau Juozapo Pilkio, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Pabaliaus kaimo. Jeigu kas apie jį žino, malonėkite pranešti ant šio adreso:
Pranciška Gedvilienė,
R. F. D. No. 3, East Bluff,
Pekin, Ill.

Parsiduoda:—rusiški pinigai 2,000 rublių. Kas pirks ant sykio tai gaus 15c ir pigiau. Kadangi aš sergu tai man pinigai yra reikalingi del gydymosi, o tų rublių aš negaliu vartoti. Meldžiu atsišaukti sekančiu adresu:
Peter Skirius,
647 Anton St., Kenosha, Wis.

REIKALINGI AGENTAI

Reikalingi visose lietuvių kolionijose agentai platinimui dienraščio "Draugo".. Geras uždarbis geram žmogui. Atsišaukite greitai.

CICERO "DRAUGO" SKAITYTOJAMS.

Kam neatneša vaikas kasdieną dienraščio "Draugo", tai meldžių man pranešti, o aš pasistengsiu tai pataisyti.

Kas norėtų gauti "Draugą" mėnesiui ar net savaitei, teateina pas mane arba teprisiunčia savo adresą, o "Draugą" gaus tol, kol jis norės.

J. MOZERIS,
1430 So. 49 Ave., Cicero, Ill

AR TURITE NESTROPŲ SKOLININKĄ?

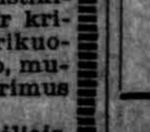

Mes iškolektuojame nuo nestropių skolininkų senas ir neatgaunamas skolas, notas ir visokius beraštiškus skolų išieškojimus su palukiais ant nuošimčių, nuo privatinių ypatų, biznierių, kompanijų ir kitų. Nepaisome kokia skola yra ir už ką, bile tik teisinga, mes galime jums iškolektuoti tiesiai ant nuošimčių, nereikalaujant nei vieno cento išaugšto. Pamėginimas ir roda jums nieko nekaštuos.

Taipgi prie to viso turime drauge savo ofise gabius ir ištikimus advokatus, kurie veda visokias provas civiliškuose ir kriminališkuose teismuose už prasikaltimus, sužeidimus fabrikuose ir kitokius nuostolius. Reikalaujantiems gero ir gabaus advokato, musų ofise visados atrasite ant kiekvieno jusų pareikalavimo. Už pasitarimus ir rodą nieko neimame. Rašykite arba ateikite pas mus šiandie.

MUSŲ OFISAS YRA ATDARAS del ypatiškai atsilankančių: Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 1 po pietų iki 6 vak. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 1 po pietų iki 9 vakaro. Su viršminėtais reikalais kreipkitės pas mus ypatiškai ar laiškais ant sekančio antrašo:

INTERSTATE LEGAL SERVICE AGENCY,
3114 South Halsted Street, :-: :-: :-: Chicago, Illinois.

REIKALINGAS

Reikalingas linotypistas, patyręs ir mokąs gerai savo amatą. Atsišaukite pas Draugas Pub. Co., 1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

"Draugą" galima gauti ant šių kampų:

Didmiestyje.

N. W. Kampas State ir Madison, prieš Boston Store.
N. W. Kampas State & Van Buren.
Kampas Halsted & Van Buren
Kamp. Halsted & Archer
Kampas 22-ros ir Leavitt
Kamp. Halsted & Maxwell
Kamp. Halsted & 14th St.
Kamp. Halsted & 18th st.,
Kamp Halsted & 31st St.,
Kamp Halsted & 35th St.
Kamp. Halsted & 47th St.
Kampas 47th & Wentworth.

Sąmoninga gaspadine
visada turi savo namuose buteliuką
D-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persišaldimo, išsinarinimo ir tt.
Tikras tiktai su pažymėta marke "IKARA"
35c. ir 65c. buteliukas visose aptiekose arba stačiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

F. B. BRADCHULIS
LIETUVIS ADVOKATAS
ATTORNEY AT LAW
105 W. Monroe, Cor. Clark St.
Room 1207 Tel. Central 220
CHICAGO, ILL.
Gyv.: 3112 South Halsted Street
Telefonas: YARDS 2390

Tel. Prospect 4866—7905.
DR. J. M. BLUM
Lietuvis-Rusas Gydytojas—Chirurgas.
Specijalistas akušerijos, moterų ir vaikų, chroniškų, nerviškų ligų.
5058 SO. ASHLAND AVE.,
Kamp. 51 gat. Chicago.
VALANDOS: 10-12 ryto 1-3 popietų ir 6-8 vak. Nedėlioms, 10-12 ryto.

Telefonas: PULLMAN 342
Dr. D. J. BAGOČIUS
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10731 SO. MICHIGAN AVE.,
ROSELAND, ILLINOIS

Mes turim 1na mašiną (Motor)
dvi užbaigėjas,, dvi apsiuvinėtojas Jack biskį naudotą pigiai ant lengvų išmokesčių. Visa skura, roberiai ir visoki mažmožiai žemiausia kaina.
K. KAPLAN & SONS,
4603 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Telefonas: YARDS 3404.

Tel. Cicero 252.
Dr. S. NAIKELIS
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4847 W. 14th St., Cicero, Ill.
VALANDOS: nuo 9 iki 12 ryto, nuo 3 iki 5 po pietų, nuo 7 iki 9 vak. Nedėlioms: nuo 9—12.

COLUMBIJOS GRAMAFONŲ IR REKORDŲ KRAUTUVĖ
Didžiausis pasirinkimas rekordų: Lietuviškų, Ruskų, Polskų ir Angliškų. Kaina po 75c. vienas. Gramafonai nuo $10.00 iki $250.00. Didžiausia Lietuviškų knygų krautuvė Amerikoje.
Didelį katalogą laikrodėlių, žiedų, lenciugėlių, knygų ir tt. pasiunčiu kiekvienam, kas prisiųs 3c. stampą.
Rašyk: Tel. Drover 8167.
JUOZAPAS F. BUDRIK,
3343 So. Halsted St., :-:-: Chicago, Ill.

AUKSUOTI ROŽANČIAI

Užlaikome Rožančių dideliame pasirinkime įvairiose karolių spalvose, kurie yra pargabenti iš Europos. Pasiskubinkite su užsakymais. Greitai gali išsibaigti. Turime taipgi maldaknygių spausdintų Tilžėje, Vilniuje ir Amerikoje.

No. 1437. Karoliai įvairių spalvų. Reikalaunant paminėkite kokios spalvos pageidaujate. Lenciugėlis ir kryželis storai auksuoti. Kaina su prisiuntimu ....75c.

No. 1438. Balto akmenėlio karoliai. Storai auksuotas lenciugėlis ir kryželis. Gvarantuoti ant 5 metų. Kaina su prisiuntimu tik $1.75

No. 1439. Galima gauti įvairių spalvų karoliais. Kryželiai "Roman Gold." Gvarantuoti ant 5 metų. Kiekvienas atskirai įdėtas gražioje dėžutėje. Puikiausi dovana delei giminių. Su prisiuntimu ... $2.00

Užsisakant paminėkite numerį ir kokios spalvos norite. Pinigus galite siųsti išperkant Money Order, registruotame laiške, arba viencentiniais krasos ženkleliais.

Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.,
1800 WEST 46th STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Operetė **"Pumpurēlis"**

Tik ką išėjo iš spaudos naujagadyniška operete "Pumpurēlis", kurią parašė gerb. Kun. F. B. Serafinas. Muziką sukomponavo gerb. muzikas A. S. Pocius. Labai tinkanti dabartiniems laikams.

Kaina jos yra labai maža, nes tik 25c. už vieną. Agentams 25 nuoš. nuleidžiame. Reikalaukite pas:

Draugas Publishing Co.
1800 West 46th Street - Chicago, Ill.

Rezid. 933 S. Ashland Blvd. Chicago
Telephone Haymarket 2544
DR. A. A. ROTH
RUSAS GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3354 S. Halsted St., Chicago
Telephone Drover 9693.
VALANDOS: 10—11 ryto 2—3 po pietų; 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

ALEX. MASALSKIS
Graborius.
Lietuvis graborius. Atliekame visokias laidotuves kopigiausiai, turime savo Karabonus ir automobilius. Taipgi didesnė dalį grabų patįs dirbame.

3307 Auburn Ave.,
Telephone Drover 4139.

JOSEPH C. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
Kamb. 318-325 National Life Bg.
29 So. LaSalle St.,
Vakarais 2911 W. 22nd Street
Rockwell 6999.
Residence Humboldt 97
CHICAGO, ILL.

Dr. G. M. GLASER
Praktikuoja 26 metai
Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St., kertė 32 t.
Chicago, Ill.
SPECIJALISTAS
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų Taipgi Chroniškų Ligų.
OFISO VALANDOS:
iki 9 ryto, nuo nuo 12 iki 2 po piet ir nuo 8 iki 8:30 vak. Nedėlios vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687.

Dr. M. Stupnicki
3149 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Valandos:—8 iki 11 išryto; 5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 8 val. vakare.
Telefonas Yards 5032.

Tel Drover 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą.
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

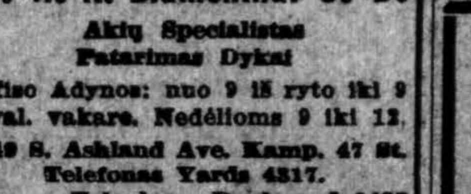

Dr. A. R. Blumenthal O. D.
Akių Specialistas
Patarimas Dykai
Offiso Adynos: nuo 9 18 ryto iki 9 val. vakare. Nedėlioms 9 iki 12.
4649 S. Ashland Ave. Kamp. 47 St.
Telefonas Yards 4317.
Telephone Boulevard 6487

Telefonas: McKINLEY 5764
Dr. A. K. RUTKAUSKAS
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 SO. WESTERN BLVD.
Kampas W. 35-tos gatvės.

BANKES' The Best COFFEE

26c a lb.

Home Blend vežimų pardavėjai ir daug krautuvių parduoda tą pačią kavą po 30c.

19c

GERIAUSIS SVIESTAS	Riešučių Sviestas Labai geras po	COCOA Geriausia Bankes sulygine su bent kokia, 1-2 sv.	DAIRY SVIESTAS
43c	29c	14c	39c

WEST SIDE		SOUTH SIDE	NORTH SIDE
2054 Milwaukee a.	1644 W Chicago a.	3102 W. 22nd st.	406 W. Division st
1373 Milwaukee a.	1836 Blue Island a.	3032 Wentworth a.	720 W. North a.
1054 Milwaukee a.	2612 W. North a.	3427 S. Halsted st	2640 Lincoln av.
1510 W. Madison	1217 S. Halsted st	4729 S. Ashland a.	3244 Lincoln av.
2830 W. Madison	1832 S. Halsted st		3415 N. Clark st.
	1818 W. 12th st.		